

Telangana State Commissioner and Director of School Education

Notations :

- Options shown in green color and with ✓ icon are correct.
- Options shown in red color and with ✗ icon are incorrect.

Question Paper Name :	Paper I Marathi 19th January 2026 Shift 1
Subject Name :	Paper I Marathi
Duration :	150
Total Marks :	150
Display Marks:	Yes
Share Answer Key With Delivery Engine :	Yes
Actual Answer Key :	Yes
Change Font Color :	No
Change Background Color :	No
Change Theme :	No
Help Button :	No
Show Reports :	No
Show Progress Bar :	No

Paper I Marathi

Group Number :	1
Group Id :	86579967
Group Maximum Duration :	0
Group Minimum Duration :	150
Show Attended Group? :	No
Edit Attended Group? :	No
Break time :	0
Group Marks :	150

Child Development and Pedagogy

Section Id :	865799314
Section Number :	1
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	30
Number of Questions to be attempted :	30
Section Marks :	30
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	865799502
Question Shuffling Allowed :	Yes

Question Number : 1 Question Id : 86579910089 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The principle of growth and development that says off springs of a species follow a definite sequence in development

प्रजातीच्या संततीच्या विकासात निश्चितक्रम लागू होतो असे सांगणारा वाढीचा आणि विकासाचा सिद्धांत

Options :

Uniformity of pattern

1. ✓ नमून्याची एकरूपता

Principle of continuity

2. ✘ सातत्याचे तत्व

Principle of individual differences

3. ✘ वैयक्तिक फरकांचे तत्व

Development is spiral

4. ✘ विकास सर्पिल आहे

Question Number : 2 Question Id : 86579910090 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Kairavi has observed that her one year son is not reaching developmental milestones as expected for his age. She consulted a specialist who has done thorough investigation and diagnosed that the use of forceps during his birth has caused some damage to his brain which is impacting his development. The factor effecting the growth and development of the boy comes under this factor

कैरवीला असे आढळून आले की तिचा एक वर्षाचा मुलगा त्याचा अपेक्षानुसार विकासात्मक टप्पे गाठत नाही. तिने एका तज्ञाशी संपर्क साधला ज्यांची सखोल तपासणी केली आणि निदान केले की त्याचा जन्माचा दरम्यान संदंशाच्या (फोर्सिप) वापरामुळे त्याचा मेंदूला काही नुकसान झाले आहे. ज्यामुळे त्याच्या विकासावर परिणाम होत आहे. मुलाच्या वाढीवर आणि विकासावर परिणाम करणारा घटक या घटकात येईल.

Options :

Sociological

1. ✘ समाजशास्त्रिय

Environmental

2. ✓ पर्यावरणशास्त्रिय

Psychological

3. ✘ मानसशास्त्रिय

Biological

4. ✘ जीवशास्त्रिय

Question Number : 3 Question Id : 86579910091 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Children begin to develop concern and respect for rules from this age

या वयात मुलांमध्ये नियमाबद्दल काळजी आणि आदर विकासीत होऊ लागतो

Options :

10 years

1. ✖ 10 वर्षे

2 years

2. ✖ 2 वर्षे

5 years

3. ✔ 5 वर्षे

15 years

4. ✖ 15 वर्षे

Question Number : 4 Question Id : 86579910092 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

One of the following is a developmental task of infancy stage

खालील पैकी एका बाल्यावस्थेतील विकासात्मक कार्य आहे

Options :

Learning to play a masculine role

1. ✖ पुरुषी भूमिका बजावयला शिकणे

Learning to control overt expression of emotions

2. ✖ भावनांच्या उघड अभिव्यक्तिवर नियंत्रण ठेवण्यास शिकणे

Learning to get along with age mates

3. ✖ वयाच्या जोडीदारासोबत जुळवून घ्यायला शिकणे

Learning to pay attention towards things and persons

4. ✔ वस्तू आणि व्यक्तिकडे लक्ष देण्यास शिकणे

Question Number : 5 Question Id : 86579910093 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Among the following statements relating to language acquisition identify the one that is **NOT** proposed by Noam Chomsky

खालीलपैकी, भाषा आत्मसात करण्याशी संबंधीत विधाने कोणती आहेत ओळखा जी नोम चौक्स्की यांनी प्रस्तावित केलेले नाही.

Options :

Language learning is systematic

1. ✖ भाषा शिक्षण पद्धतशीर आहे.

Language learning is a mental ability

2. ✖ भाषा शिकणे ही एक मानसिक क्षमता आहे

Language develops through an internal process of rule-making by the learner

3. ✖ भाषा ही शिकण्या-याच्या अंतर्गत नियम वनवण्याच्या प्रक्रियेतून विकसित होते.

Language learning is an imitative behaviour

4. ✓ भाषा शिक्षण हे अनुकरणीय वर्तन आहे.

Question Number : 6 Question Id : 86579910094 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Jayashree a school going child wrote an essay on 'how would it be if man was an amphibian'. Based on this type of abstract and imaginative ability, Jayashree can be said to be in this stage of Piaget's cognitive development

जयश्री या एक शाळेय विद्यार्थिनी ने -'जर माणूस उभयचर असतातर कसे असते' यावर एक निबंध लिहिला. अशा प्रकारच्या अमूर्त आणि कल्पना शक्तिच्या क्षमतेवर आधारित पियाजेटच्या संज्ञात्मक विकासाच्या या टप्प्यावर जयश्री असल्याचे म्हणता येईल.

Options :

Pre-conceptual stage

1. ✘ पूर्वसंकल्पना अवस्था

Concrete operational stage

2. ✘ मूर्त क्रियात्मक अवस्था

Intuitive phase

3. ✘ अंतर्ज्ञानी दशा

Formal operational stage

4. ✓ औपचारिक क्रियात्मक दशा

Question Number : 7 Question Id : 86579910095 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

A psychologist is working on the effects of 'Heredity' and 'Environment' on intelligence. Among his subjects there are some pairs of 'identical twins'. Study of 'identical twins' will give him inputs for the effects of

एक मानसशास्त्रज्ञ अनुवंशिकता आणि पर्यावरणाचा बुद्धिमत्तेवर होणा-या परिणामांवर कार्य करत आहे, त्याचा विषयामध्ये काही एकसारखे जुळ्यांची जोडी आहे, एकसारख्या जुळ्या मुलांच्या अभ्यासातून त्याला त्याचा परिणामा बदल माहिती मिळेल

Options :

Both heredity and environment

1. ✓ अनुवंशिक आणि पर्यावरण दोन्ही

Environment only

2. ✘ फक्त पर्यावरण

Heredity only

3. ✘ फक्त अनुवंशिक

Neither heredity nor environment

4. ✘ अनुवंशिक ही नाही पर्यावरण ही नाही

Question Number : 8 Question Id : 86579910096 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Suvarna doesn't want to go to her village for vacation as her parents went abroad to her brother and at the same time doesn't want to stay alone in the hostel. The conflict being faced by Suvarna is

सुवर्णाचे आई-वडील तिच्या भावाकडे परदेशात गेले असल्याने तिला सुट्टीसाठी तिच्या गावी जायचे नाही आणि त्याच वेळी तिला वसतिगृहात एकटे राहायचे नही सुवर्णाला भेडसावणारा संघर्ष म्हणजे

Options :

Approach – Approach

1. ✘ जवळ जाणे – जवळ जाणे

Avoidance – Avoidance

2. ✔ टाळणे – टाळणे

Avoidance – Approach

3. ✘ टाळणे - जवळ जाणे

Approach – Avoidance

4. ✘ जवळ जाणे – टाळणे

Question Number : 9 Question Id : 86579910097 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Girish, Gaurang, Gagan and Gautham are boys of six years age who do not talk to strangers quickly. Their fathers' behave differently in handling their sons' problem. Identify the child whose father is trying to handle the problem in a healthy way.

गिरीश, गौरांग, गगन आणि गौतम ही वयाच्या पाच वर्षाची मुले आहेत जी अनोळखी लाकांशी लवकर बोलत नाहीत त्यांचे वडील त्यांच्या मुलांच्या समस्यांना हातळतांना वेगवेगळ्या पद्धतीने वागतात ज्या मुलांने वडील योग्य पद्धतीने समस्यांना हाताळण्याचा प्रयत्न करत आहेत ते ओळखा

Options :

Gagan's father always compares his son's behaviour with other children who are not afraid of strangers.

गगन चे वडील नेहमी त्यांचा मुलाच्या वागण्याची तुलना इतर मुलांशी करतात ज्यांना अनोळखी लोकांची भिती वाटत नाही.

Gaurang's father shows lot of anxiety and forces him to talk to everyone.

2. ✘ गौरांग चे वडील खूप चिंताग्रस्त होतात आणि त्याला सर्वांशी बोलण्यास भाग पाडतात

Girish's father thinks he should not force his son to talk and give him time till he grows a little older.

गिरीशच्या वडिलांना वाटते की त्यांनी आपल्या मुलाला बोलण्यास भाग पाडू नये आणि तो थोडा मोठा होईपर्यंत त्याला वेळ द्यावा

Gautham's father says I will not take you anywhere as you embarrass me.

4. ✘ गौतमचे वडील म्हणतात की तू मला लाजवेलं केल म्हणून मी तुला कुठेही घेऊन जाणार नाही.

Question Number : 10 Question Id : 86579910098 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

This method requires lot of patience and motivation both for the researcher and the subject as these may go up to a few years

या पद्धती साठी संशोधक आणि विषय दोघांनाही खूप संयम आणि प्रेरणा आवश्यक आहे कारण हे काही वर्षांपर्यंत लागू शकते

Options :

- Experimental
1. ✘ प्रायोगिक
- Introspection
2. ✘ आत्मनिरिक्षण
- Longitudinal
3. ✔ रेखांशाचा
- Interview
4. ✘ मुलाखात

Question Number : 11 Question Id : 86579910099 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The most suitable age for learning a new skill is

नवीन कौशल्य शिकण्यासाठी सर्वात योग्य वय म्हणजे

Options :

- Childhood
1. ✘ बालपण
- Adolescence
2. ✘ किशोरावस्था
- Depends on the skill to be learnt
3. ✔ शिकायच्या कौशल्यावर अलंबून असते
- Adulthood
4. ✘ प्रौढत्व

Question Number : 12 Question Id : 86579910100 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The nature of learning experiences selected for a classroom do **NOT** fall into one of the following category

वर्गासाठी निवडलेल्या शिकण्याच्या अनुभवाचे स्वरूप खालीलपैकी कोणत्याही श्रेणीत येत नाही.

Options :

Well-planned

1. ✘ सुनियोजित

Informal

2. ✔ अनौपचारिक

Direct

3. ✘ थेट

Indirect

4. ✘ अप्रत्यक्ष

Question Number : 13 Question Id : 86579910101 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

In order to benefit from the mechanism of association in the process of learning according to trial and error learning of Thorndike, a teacher has to link what is being taught with the learner's

थॉर्नडाइकच्या ट्रायल अँड एरर लर्निंगनुसार शिकण्याच्या प्रक्रियेतील सहयोगाच्या यंत्रणेचा फायदा घेण्यासाठी शिक्षकाने जे शिकवले जात आहे ते विद्यार्थ्यांच्या शी संबंधित असते.

Options :

Past experiences

1. ✔ मागील अनुभव

Insight

2. ✘ अंतर्दृष्टी

Interests

3. ✘ सावरस्य

Intellect

4. ✘ बुद्धि

Question Number : 14 Question Id : 86579910102 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the **INCORRECT** statement relating to Classical Conditioning

शास्त्रीय नियमबद्धते शी संबंधित चुकीचे विधान ओळखा

Options :

Learning through classical conditioning can happen from infancy stage

1. ✘ शास्त्रीय नियमबद्धतेनुसार शिकणे हे बालपणा पासूनच होऊ शकते

Behaviour learnt through classical conditioning is acquired

2. ✘ शास्त्रीय नियमबद्धतेने शिकलेले वर्तन संपादित केले जाते

Learning through classical conditioning can help in eliminating undesirable behaviour

3. ✘ शास्त्रीय नियमबद्धतेद्वारे शिकल्याने अवांछित वर्तन दूर होण्यासा मदत होऊ शकते

Learning through classical conditioning does not help in developing habits

4. ✔ शास्त्रीय नियमबद्धतेद्वारे शिकल्याने सवयी विकसित होण्यास मदत होत नाही

Question Number : 15 Question Id : 86579910103 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The reinforcement schedule where learning of a response occurs quickly and is also forgotten quickly when reinforcement is stopped is

ज्या प्रबलन वेळापत्रकात प्रतिसादाचे शिक्षण लवकर होते आणि प्रबलन थांबल्यावर ते लवकर विसरले जाते ते म्हणजे

Options :

Fixed interval reinforcement schedule

1. ✘ निश्चित मध्यांतर प्रबलन वेळापत्रक

Continuous reinforcement schedule

2. ✔ सतत प्रबलन वेळापत्रक

Fixed ratio reinforcement schedule

3. ✘ निश्चित प्रमाणात प्रबलन वेळापत्रक

Variable reinforcement schedule

4. ✘ परिवर्तनशील प्रबलन वेळापत्रक

Question Number : 16 Question Id : 86579910104 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

According to Bandura personal influences, environmental forces and behaviour are

बंडूरा वैयक्तिक माहितीनुसार पर्यावरणीय बल आणि प्रवर्तन हे

Options :

Independent

1. ✘ स्वतंत्र

Interdependent

2. ✔ परस्परावलंबी

Autonomous

3. ✘ स्वायत्त

Isolated

4. ✘ वेगळे

Question Number : 17 Question Id : 86579910105 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Viraat is a five year old boy. His family was preparing for going out on vacation. His father was packing sweaters and rain coats. Viraat asked his father why is he packing sweaters and rain coats, will it be cold there and will it rain. The doubts raised by Viraat come under this domain of learning

विराट हा पाच वर्षांचा मुलगा आहे त्याचे कुटुंब सुट्टीवर बाहेर जाण्याची तयारी करते होते त्याचे वडील स्वेटर आणि रेनकोट पॅक करी होते विराटने त्याच्या वडीलांना विचारले की ते स्वेटर आणि रेनकोट का पॅक करत आहेत. तिथे थंडी आणि पाऊस पडेल का. विराटच्या डोक्यात उडभलेल्या शंका या शिक्षणाच्या क्षेत्रात येतात.

Options :

Cognitive

1. ✓ संज्ञानात्मक

Psycho motor

2. ✗ मनोचालक

Affective

3. ✗ भावनिक

Conative

4. ✗ प्रेरणात्मक / इच्छाशक्ति संबंधी

Question Number : 18 Question Id : 86579910106 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

A school has to send a team for a quiz competition. For selection initially the teacher formed four teams. She told the students of four teams, 'prepare well for the competition tomorrow because the two teams that come last will be eliminated from the finals at school level competition'. To motivate students the teacher here is using the technique of

एका शाळेला प्रश्नमंचासाठी एक पथक पाठवायचे आहे निवडीसाठी सुरवातीला शिक्षकाने चार पथके तयार केली तिने चारही पथकातील विद्यार्थ्यांना सांगितले स्पर्धेसाठी उद्यापर्यंत नीट तयारी करा कारण शेवटी येणारी दोन पथके शाळा स्तरावरील अंतिम फेरीतून वगळली जातील विद्यार्थ्यांना प्रेरित करण्यासाठी येथे शिक्षक कोणती तंत्रे वापरत आहे.

Options :

Reward

1. ✗ बक्षीस

Praise

2. ✗ कौतुक

Punishment

3. ✓ शिक्षा

Reproof

4. ✗ दोषारोप

Question Number : 19 Question Id : 86579910107 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The concept of 'Repression' was put forward by this psychologist

दडपणुक (रिप्रेसन) ही संकल्पना या मानसशास्त्रज्ञाने मांडली

Options :

Munn

1. ✘ मुन

L T Morgan

2. ✘ एल. टी. मॉर्गन

Ebbinghaus

3. ✘ एबिंगहाउस

Freud

4. ✔ फ्रायड

Question Number : 20 Question Id : 86579910108 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Which among the following are important for positive transfer of learning

खालीलपैकी कोणत्या गोष्टी सकारात्मक अधियम हस्तांतरणासाठी (पॉसेटिव ट्रांसफर ऑफ ट्रेनिंग) महत्वाच्या आहेत.

A) Learner's past experience

शिकण्या-याच्या भूतकाळातील अनुभव

B) Teaching-learning method

अध्यापन अभ्यास पद्धती

C) Similarities in learning situations

शिकण्याच्या परिस्थितीतील साम्यता

D) Learning of isolated facts

वेगळ्या / तुटक तथ्यांचे शिक्षण

Choose the correct answer

योग्य उत्तर निवडा

Options :

A, B & C only

1. ✔ फक्त A, B आणि C

2. ✘ A, B, C & D

A, C & D only

3. ✘ फक्त A, C आणि D

A, B & D only

4. ✘ फक्त A, B आणि D

Question Number : 21 Question Id : 86579910109 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the role expected of an effective teacher among the following

प्रभावी शिक्षकाकडून खालीलपैकी कोणती भूमिका अपेक्षित असते

- A) Leader
नेता
- B) Counselor
समुपदेशक
- C) Model
आदर्श
- D) Thoughtful Professional
विचारपूर्ण व्यावसायिक

Choose the correct answer

योग्य उत्तर निवडा

Options :

1. ✓ A, B, C & D
A, C & D only
2. ✗ फक्त A, C आणि D
A, B & D only
3. ✗ फक्त A, B आणि D
A, B & C only
4. ✗ फक्त A, B आणि C

Question Number : 22 Question Id : 86579910110 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

One among the following is **NOT** an issue to be considered for Instructional planning

खालीलपैकी एक गोष्ट शैक्षणिक नियोजनात विचारात घेण्यासारखी नाही आहे

Options :

- Methods of teaching
1. ✗ अध्यापन पद्धती
Subject matter
2. ✗ विषयवस्तु
Learner needs
3. ✗ शिकण्या-यांच्या गरजा
School Ranking
4. ✓ शाळेचा दर्जा/क्रमांक

Question Number : 23 Question Id : 86579910111 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

One of the following is **NOT** a step in Survey method

खालीलपैकी एक सर्वेक्षण पद्धतीतील टप्पा नाही आहे.

Options :

Designing and planning

1. ✘ रचना आणि नियोजन

Generating solutions to problems

2. ✔ समस्यांचे निराकरण निर्माण करणे

Data collection

3. ✘ डाटा संकलन

Data analysis and reporting

4. ✘ डेटा विश्लेषण आणि अहलवाल तयार करणे

Question Number : 24 Question Id : 86579910112 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

As per 'The Schedule' of 'Specified Disability' to the Rights of Persons with Disabilities (RPwD) Act, 2016, 'hard of hearing' means person having this dB hearing loss in speech frequencies in both ears

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, 2016 मधील 'विशिष्ट दिव्यांगत्वांच्या' अनुसूचीनुसार, 'श्रवणदोष' म्हणजे दोन्ही कानांच्या संभाषणाच्या वारंवारतेमध्ये विशिष्ट dB पातळीची श्रवणशक्ती कमी असलेली व्यक्ती.

Options :

70 dB to 80 dB

1. ✘ 70 dB ते 80 dB

50 dB to 60 dB

2. ✘ 50 dB ते 60 dB

60 dB to 70 dB

3. ✔ 60 dB ते 70 dB

80 dB to 90 dB

4. ✘ 80 dB ते 90 dB

Question Number : 25 Question Id : 86579910113 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

National Curriculum Framework, 2005 has recommended for establishing Vocational Education and Training (VET) Centers beginning from the level of

राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2005 ने व्यावसायिक शैक्षणिक प्रशिक्षण केन्द्रे स्थापन करण्याची शिफारस केली आहे आणि ही केन्द्रे खालील पातळी पासून शुरु करण्याची सूचना आहे.

Options :

national institutes

1. ✘ राष्ट्रीय संस्था

district headquarters

2. ✘ जिल्हा मुख्यालय

metropolitan cities

3. ✘ महानगर पालिका क्षेत्रे

village clusters

4. ✔ गावांचे समूह

Question Number : 26 Question Id : 86579910114 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

When preventive and supportive measures do not seem to help in solving behavioural problems of students these measures are required

प्रतिबंधात्मक आणि सहायक उपाय योजना विद्यार्थ्यांचा वर्तन विषयक समस्यांचे निराकरण करण्यात उपयोगी पडत नसतील तेव्हा खालील उपायांची आवश्यकता असते

Options :

Legal action

1. ✘ कायदेशीर कारवाई

Corporal punishment

2. ✘ शारीरिक शिक्षा

Corrective

3. ✔ सुधारात्मक उपाय

Debarring from school

4. ✘ शाळेतून वगळणे

Question Number : 27 Question Id : 86579910115 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Which of the following is considered as physical maltreatment type of child abuse?

बाल शोषणामधील शारीरिक छळ प्रकारानतर्गत खालीलपैकी कशाचा समावेश होतो

Options :

Emotional abuse

1. ✘ भावनिक शोषण

Sexual abuse

2. ✔ शारीरिक शोषण

Verbal abuse

3. ✘ शाब्दिक शोषण

Educational neglect

4. ✖ शैक्षणिक दुर्लक्ष

Question Number : 28 Question Id : 86579910116 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Among the following, identify the one that is **NOT** a factor affecting use of ICT in classroom in today's context

खालीलपैकी आजच्या संदर्भात वर्गखोलीत ICT च्या वापरावर परिणाम न करणारा घटक ओळखा

Options :

Cost of technology

1. ✖ तंत्रज्ञानाचा खर्च

Inadequate training

2. ✖ अपुरी प्रशिक्षण संस्था

Unavailability of infrastructure

3. ✖ पायाभूत सुविधांची अनुपलब्धता

Resistance from learners

4. ✔ शिक्षणा-या कडून प्रतिकार

Question Number : 29 Question Id : 86579910117 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

This type of counseling has the flexibility that both the counselee has scope for having his action plan and the counselor also has a chance for necessary direction

या प्रकारच्या समुपदेशनात लवचिकता असते ज्यामुळे समुपदेशक आपला कृती आराखडा तयार करतो आणि समुपदेशकाला आवश्यक मार्गदर्शनाची संधी देखील मिळते

Options :

Eclectic

1. ✔ (एक्लेक्टिक) निवडक

Non-directive

2. ✖ अनिर्देशित

Directive

3. ✖ निर्देशित

Developmental

4. ✖ विकासात्मक

Question Number : 30 Question Id : 86579910118 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Role of teacher according to Bruner

ब्रुनरच्या मते शिक्षकाची भूमिका

Options :

Facilitator

1. ✓ सुविधा देणारा

Instructor

2. ✗ प्रशिक्षक

Lecturer

3. ✗ व्याख्याता

Authority

4. ✗ अधिकार

Language I Marathi

Section Id :	865799315
Section Number :	2
Section type :	Online
Mandatory or Optional :	Mandatory
Number of Questions :	22
Number of Questions to be attempted :	22
Section Marks :	30
Maximum Instruction Time :	0
Sub-Section Number :	1
Sub-Section Id :	865799503
Question Shuffling Allowed :	Yes

Question Id : 86579910119 Question Type : COMPREHENSION Sub Question Shuffling Allowed : Yes Group

Comprehension Questions : No Question Pattern Type : NonMatrix

Question Numbers : (31 to 35)

प्रश्न क्रमांक 31 ते 35 ची उत्तरे खाली दिलेल्या कवितेच्या आधारे योग्य पर्याय निवडून लिहा.

गाई पाण्यावर काय म्हणुनि आल्या
का ग गंगायमुनाहि या मिळाल्या
उभय पितरांच्या चित्त-चोरटीला
कोण माझ्या बोलले गोरटीला ॥ 1 ॥

शुभ्र नक्षत्रे चंद्र चांदण्याची
दूड रचलेली चिमुकली मण्यांची
गडे भुईवर पडे गडबडून
का ग आला उत्पात हा घडून ॥ 2 ॥

तुला लंकेच्या पार्वती समान
पाहुनीया, होवोनि साभिमान
काय त्यांतिल बोलली एक कोण
अहा – आली ही पहा – भिकारीण ॥ 3 ॥

पंक संपर्के कमळ का भिकारी
धूळसंसर्गे रत्न का भिकारी
सूत्र संगे सुमहार का भिकारी
कशी तुही मग मजमुळे भिकारी ॥ 4 ॥

भेट गंगायमुनांस होय जेथे
सरस्वतिही असणार सहज तेथे
रूपसद्गुणसंगमी तुझ्या तैसे
भाग्य निश्चित असणार तेअपैसे ॥ 5 ॥

Sub questions

Question Number : 31 Question Id : 86579910120 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

मुलीच्या डोळ्यातील अश्रूंचासाठी उल्लेखलेला – शब्द

Options :

1. ✘ उभय पितर
2. ✔ गाई पाण्यावर
3. ✘ चंद्र चांदण्या
4. ✘ शुभ्र नक्षत्र

Question Number : 32 Question Id : 86579910121 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

लंकेची पार्वती म्हणजे

Options :

1. ✘ सावकारीण
2. ✘ मालकीन
3. ✔ भिकारीण
4. ✘ परीठीण

Question Number : 33 Question Id : 86579910122 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

पंकसंपर्के या शब्दाचा अर्थ

Options :

1. ✓ चिखलासंगे
2. ✘ पाण्यासंगे
3. ✘ मातीसंगे
4. ✘ वायूसंगे

Question Number : 34 Question Id : 86579910123 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

कवीच्या मते भाग्यशाली कोण

Options :

1. ✘ रूप धन संपन्न
2. ✘ रूप धान्य संपन्न
3. ✘ रूप ज्ञान संपन्न
4. ✓ रूप सदगुण संपन्न

Question Number : 35 Question Id : 86579910124 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

चंद्राचे चांदणे म्हणजे

Options :

1. ✓ चंद्राचा प्रकाश
2. ✘ चंद्राचा आकार
3. ✘ चांदण्याचा समुह
4. ✘ चंद्राची कोर

Sub-
Section
Number

:

Sub-
Section
Id
865799504

:

Question
Shuffling

Allowed

:

Question Id : 86579910125 Question Type : COMPREHENSION Sub Question Shuffling Allowed : Yes Group Comprehension Questions : No Question Pattern Type : NonMatrix

Question Numbers : (36 to 40)

प्रश्न क्रमांक 36 ते 40 ची उत्तरे खालील दिलेल्या उता-याच्या आधारे योग्य पर्याय निवडून लिहा.

अपल्यास अनुकरण करण्यास पूर्वजांचे कीर्तिरूप भांडवल अपाणांजवळ नाही म्हणून मनस्वी आणि कार्यार्थी पुरुष हताश होऊन स्वस्थ बसत नाही. तर आलेल्या परिस्थितीशी सारखा झगडत राहून त्यांतून आपला मार्ग काढून, स्वतःचा आणि आपल्या अनुयायांचा उद्धार करितो. म्हणून आपण आपल्या मागून येणा-यास अनुकरणीय असे आपले शील बनवून त्याच्या उदाहरणाखाली परकीयांची चरित्रे आपणांइतकी स्फुर्तिदायक अथवा चैतन्यप्रद होत नसतात हे सिद्ध करून दाखवा. कारण हृदयाची तार हालविणारे ममत्व किंवा आपलेपणा त्यात नसतो. म्हणून जेणेकरून आपली चरित्रे आपल्या वंशजास आदरणीय व अनुकरणीय होती अशीच बनवा व त्याचकरिता परमेश्वराने आपणास या जगतामध्ये उत्पन्न करून लहानाचे मोठे केले आहे हे लक्षात ठेवा आणि या त्याच्या उपकार-फेडीस्तव, आपणांवरील अनिष्ट जातिबंधनाचे दडपण काढून आपणांबद्दल त्यास वाटत असलेली हळहळ शक्य ती कमी करून त्यास आनंदवून त्याचा आशीर्वाद मिळवा.

Sub questions

Question Number : 36 Question Id : 86579910126 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

हताश न होणारा पुरुष

Options :

1. ✓ कार्यार्थी
2. ✘ आळशी
3. ✘ स्वार्थी
4. ✘ वाचाळार्थी

Question Number : 37 Question Id : 86579910127 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

आपले शील कसे नसावे.

Options :

1. ✘ इतरांना आदर्शदायक
2. ✘ इतरांना स्फुर्तिदायक
3. ✓ इतरांना पिडादायक
4. ✘ इतरांना अनुकरणीदायक

Question Number : 38 Question Id : 86579910128 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

लेखकाच्या मते कोणाचे चरित्रे स्फुर्तिदायक नसते.

Options :

1. ✘ स्वकीयांचे

2. ✓ परकीयांचे
3. ✘ आसाचे
4. ✘ आपल्या लोकांचे

Question Number : 39 Question Id : 86579910129 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

परमेश्वराने आपणास कशासाठी उत्पन्न केले.

Options :

1. ✓ आपल्या वंशजास आदरणीय व अनुकरणीय होण्यास
2. ✘ आपल्या वंशजास त्रासदायक व अपमानीत करण्यास
3. ✘ आपल्या वंशजास गुलामित खितपत ठेवण्यास
4. ✘ आपल्या वंशजास दुःख दारिद्र्यात ठेवण्यास

Question Number : 40 Question Id : 86579910130 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

परमेश्वर काय पाहून हळहळतो

Options :

1. ✘ आपली वैज्ञानिक प्रगती पाहून
2. ✘ आपली कलानैपुण्यता पाहून
3. ✘ आपली कार्यकुशलता पाहून
4. ✓ आपले अनिष्ट जातीबंधनाचे दडपण पाहून

Sub-Section Number : 3 Sub-Section Id : 865799505 Question Shuffling Allowed : Yes

Question Number : 41 Question Id : 86579910131 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

बालकवी या पदवी ने गौरविण्यात आलेले कवी

Options :

1. ✘ विष्णु वामन शिरवाडकर
2. ✘ रामगणेश गडकरी
3. ✓ त्र्यंबक बापूजी ठोमरे
4. ✘ बाळ सीताराम मर्ढेकर

Question Number : 42 Question Id : 86579910132 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

संत नामदेवांच्या गुरुंचे नाव.

Options :

1. ✘ संत ज्ञानेश्वर
2. ✘ संत तुकाराम
3. ✘ संत गोरकुंभार
4. ✔ संत विसोबा खेचर

Question Number : 43 Question Id : 86579910133 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

ऊस डोंगापरी रस नोहे डोंगा ।

काय भुललासी बरलिया रंभा ॥ या पद्यपंक्तीचा पद्य प्रकार...

Options :

1. ✔ अभंग
2. ✘ ओवी
3. ✘ अष्टके
4. ✘ आरती

Question Number : 44 Question Id : 86579910134 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

मराठी भाषेची लिपी

Options :

1. ✘ द्रविड लिपी
2. ✔ देवनागरी लिपी
3. ✘ गुरुमुखी लिपी
4. ✘ रोमन लिपी

Question Number : 45 Question Id : 86579910135 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

च या व्यंजनाचे उच्चार स्थान

Options :

1. ✔ तालव्य
2. ✘ कंठ्य

3. ✘ मूर्धन्य

4. ✘ ओष्ठ्य

Question Number : 46 Question Id : 86579910136 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

अयोग्य समुहदर्शक शब्द ओळखा

Options :

1. ✘ तारकांचा पुंज

2. ✘ धान्याची रास

3. ✔ पक्षाचा कळप

4. ✘ फुलांचा गुच्छ

Question Number : 47 Question Id : 86579910137 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

विजातीय स्वरसंधीचे उदाहरण

Options :

1. ✘ सुर्यास्त

2. ✔ चंद्रोदय

3. ✘ विद्यार्थी

4. ✘ गिरीश

Question Number : 48 Question Id : 86579910138 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

"शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना शिकवावे" – या वाक्यातील प्रयोग प्रकार

Options :

1. ✘ कर्तरी प्रयोग

2. ✘ कर्मणि प्रयोग

3. ✔ भावे प्रयोग

4. ✘ या पैकी कोणतेही नाही

Question Number : 49 Question Id : 86579910139 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

दुसरे पद महत्वाचे असणारा समास प्रकार

Options :

1. ✘ द्वंद्व समास
2. ✘ बहुव्रीही समास
3. ✘ अव्ययीभाव भाव
4. ✔ तत्पुरुष समास

Question Number : 50 Question Id : 86579910140 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

'कवेत अंबर घेताना' म्हणजे काय

Options :

1. ✔ अशक्य गोष्ट शक्य करणे
2. ✘ वास्तवाचे भान ठेवणे
3. ✘ निर्भयपणे पाहणे
4. ✘ आनंदाचे भरते येणे

Question Number : 51 Question Id : 86579910141 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

सावध या शब्दाचा समानार्थी शब्द गट

Options :

1. ✘ सतर्क, जागरूक, नक्ष
2. ✔ सतर्क, जागरूक, दक्ष
3. ✘ सतर्क, जागरूक, रक्ष
4. ✘ सतर्क, जागरूक, यक्ष

Question Number : 52 Question Id : 86579910142 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

'रिधिमा नेहमी गाणे म्हणत राहिल' - या वाक्याचा काळ प्रकार

Options :

1. ✘ साधा भविष्य काळ
2. ✘ अपूर्ण भविष्य काळ
3. ✘ पूर्ण भविष्य काळ
4. ✔ रीती भविष्य काळ

Question Number : 53 Question Id : 86579910143 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

'व्यतिरेक' अलंकाराचे उदाहरण

Options :

1. ✘ नयनकमल हे उघडित हलके जागी हो जानकी
2. ✔ अमृताहुनि गोड नाम तुझे देवा
3. ✘ लहाणपण देगा देवा । मुंगी साखरेचा रवा
4. ✘ देह देवाचे मंदिर

Question Number : 54 Question Id : 86579910144 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

'घनश्याम सुंदरा' या कवितेतील रस

Options :

1. ✘ रौद्ररस
2. ✘ वीररस
3. ✘ हास्यरस
4. ✔ शांतरस

Question Number : 55 Question Id : 86579910145 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

भुजंगप्रयात वृत्ताचे उदाहरण

Options :

1. ✔ म्हणेवासरा घात झाला कसारे
2. ✘ मातीत ते पसरले अतिरम्य पंख
3. ✘ अविरत पथिचाले, पांथ नेमस्त मानी
4. ✘ मेघावी हे गगन भरता गाढ आषाढमासी

Question Number : 56 Question Id : 86579910146 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

भाषाविकासाच्या पाय-यांचा योग्य क्रम

Options :

1. ✘ भाषण – श्रवण – लेखन – वाचन
2. ✘ श्रवण – वाचन – लेखन – भाषण
3. ✔ श्रवण – भाषण – वाचन – लेखन

4. ✘ लेखन – वाचन – भाषण – श्रवण

Question Number : 57 Question Id : 86579910147 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

पुर्व प्राथमिक स्तरावरील जोडाक्षरांचे अध्यापन सूत्र

Options :

1. ✘ स्थूलाकडून सूक्ष्माकडे
2. ✔ सोप्याकडून कठिनाकडे
3. ✘ पूर्णातून भागाकडे
4. ✘ विशेषाकडून सामान्याकडे

Question Number : 58 Question Id : 86579910148 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

शिक्षकाचा खरा मित्र म्हणून ओळखले जाणारे शैक्षणिक साधन

Options :

1. ✘ पाठ्यपुस्तक
2. ✔ फळा
3. ✘ चित्रे
4. ✘ दृक श्राव्य साधन

Question Number : 59 Question Id : 86579910149 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

शिक्षणतज्ञ 'जॉन ड्यूई' यांनी या अध्यापन पद्धतीची शिफारस केली

Options :

1. ✘ प्रायोगिक पद्धती
2. ✘ चर्चा पद्धती
3. ✘ प्रकल्प पद्धती
4. ✔ समस्या पद्धती

Question Number : 60 Question Id : 86579910150 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

प्रत्यावहनात्मक प्रश्न प्रकार कोणता

Options :

1. ✘ द्विपर्यायी प्रश्न

2. ✘ जोङ्खालावा

3. ✔ अपूर्ण विधान पूर्ण करा

4. ✘ बहुपर्यायी प्रश्न

Language II English

Section Id : 865799316 Section Number : 3 Section type : Online Mandatory or Optional :
Mandatory Number of Questions : 26 Number of Questions to be attempted : 26 Section Marks : 30 Maximum Instruction Time :
0 Sub-Section Number : 1 Sub-Section Id : 865799506 Question Shuffling Allowed : Yes

Question Id : 86579910151 Question Type : COMPREHENSION Sub Question Shuffling Allowed : Yes Group Comprehension
Questions : No Question Pattern Type : NonMatrix

Question Numbers : (61 to 65)

(61-65) Read the following passage and choose the correct option for each question.

The Himalaya, a highly complex and diversified mountain system both in terms of biological and physical attributes, is considered a life support system for millions of people in uplands and much more in lowland areas of India. It acts as climate regulator for much of Asia and is globally recognized for its sacred, spiritual and philosophical values.

While the richness and uniqueness of bio-physical and socio-cultural diversity and rich heritage of Indigenous Knowledge and Practices (IKP) have earned the Himalaya a global recognition, this system being young and geotectonically active remains inherently unstable, fragile, and prone to natural disasters. Also, the vulnerability of this mountain chain towards human-induced disturbances is now well established.

Therefore, being special and change sensitive system, and more importantly due to its life support values, the Himalaya deserves a special attention. It requires conservation and development interventions in sustainable manner, which do not ignore the imperatives of mountain specificities. This, therefore, calls for evolving new paradigms of long-term conservation and sustainable development that help restoring intricate balance between economic interests and ecological imperatives in the region in particular and country in general.

Sub questions

Question Number : 61 Question Id : 86579910152 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

As per the passage, the following is **NOT** a reason for the Himalayas earning global recognition.

Options :

1. ✘ heritage of Indigenous Knowledge and Practices

2. ✘ uniqueness of bio-physical diversity

3. ✘ sacred, spiritual and philosophical values

4. ✔ climate regulator for much of Africa

Question Number : 62 Question Id : 86579910153 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The Himalayas require

Options :

1. ✘ increased mining activities.
2. ✔ conservation and development interventions.
3. ✘ expansion of roads and constructing bridges.
4. ✘ commercial farming.

Question Number : 63 Question Id : 86579910154 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

“... ecological imperatives in the region.”

The word ‘imperative’ means

Options :

1. ✘ insignificant.
2. ✘ negligible.
3. ✔ mandatory.
4. ✘ avoidable.

Question Number : 64 Question Id : 86579910155 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the **INCORRECT** statement about the Himalayas.

Options :

1. ✔ The Himalayas are a simple and uniform mountain system.
2. ✘ The Himalayas act as climate regulator for much of Asia.

The Himalayas are globally recognized for their sacred, spiritual

3. ✘ and philosophical values.

The Himalayas are considered a life support system for millions

4. ✘ of people.

Question Number : 65 Question Id : 86579910156 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

In India, the Himalayas are considered a life-support system for people living

Options :

1. ✘ only in midland.
2. ✘ only in lowland areas.
3. ✔ both in uplands and in lowlands.

1. ✓ A
2. ✗ B
3. ✗ C
4. ✗ D

Question Number : 70 Question Id : 86579910161 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Vaibhav will not obey you. Talk to him politely.

Choose the correct combination of the two sentences.

Options :

1. ✗ Vaibhav will not obey you despite you talk to him politely.
2. ✓ Vaibhav will not obey you unless you talk to him politely.
3. ✗ Vaibhav will not obey you in spite of you talk to him politely.
4. ✗ Vaibhav will not obey you whether you talk to him politely.

Question Number : 71 Question Id : 86579910162 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

My mother is driving the car.

Identify the passive voice sentence.

Options :

1. ✓ The car is being driven by my mother.
2. ✗ The car was driven by my mother.
3. ✗ The car is driven by my mother.
4. ✗ The car has been driven by my mother.

Question Number : 72 Question Id : 86579910163 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

He said to her, 'Thank you for your kind help.'

Choose the correct indirect speech.

Options :

1. ✗ He asked her for her kind help.
2. ✓ He thanked her for her kind help.
3. ✗ He requested her for her kind help.
4. ✗ He thank her for her kind help.

Question Number : 73 Question Id : 86579910164 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the synonym of the word 'redundancy'

Options :

1. ✘ scanty.
2. ✘ deficient.
3. ✘ short.
4. ✔ Repetition.

Question Number : 74 Question Id : 86579910165 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The beautiful flowers attract many bees and butterflies.

Choose the opposite meaning of the word 'attract.'

Options :

1. ✔ repel
2. ✘ discharge
3. ✘ remove
4. ✘ destroy

Question Number : 75 Question Id : 86579910166 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

A person who does **NOT** believe in the existence of God is called

Options :

1. ✘ sceptic.
2. ✘ optimist.
3. ✔ atheist.
4. ✘ theist.

Question Number : 76 Question Id : 86579910167 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Friends who stick together through thick and thin are priceless.

Identify the meaning of the idiom 'through thick and thin' is

Options :

1. ✔ under all circumstances.
2. ✘ in cold weather conditions.
3. ✘ in happy moments.
4. ✘ in difficult times.

Question Number : 77 Question Id : 86579910168 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The rainbow was a wonderful _____ after the rain.

Complete the sentence with correct option.

Options :

1. ✘ cite
2. ✔ sight
3. ✘ site
4. ✘ sights

Question Number : 78 Question Id : 86579910169 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the meaningful sentence.

Options :

1. ✘ A simple can solution often solve a big problem.
2. ✘ A solution simple can often solve a big problem.
3. ✘ A simple solution solve can often a big problem.
4. ✔ A simple solution can often solve a big problem.

Question Number : 79 Question Id : 86579910170 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Choose the word that is in singular form.

Options :

1. ✔ Crisis
2. ✘ Teeth
3. ✘ Mice
4. ✘ Feet

Question Number : 80 Question Id : 86579910171 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Arrange the following in sequence to make a meaningful sentence.

- P: Protecting nature
Q. and ensuring our
R: sustaining human life
S: is vital for
T: future well-being.

Choose the correct option.

Options :

1. ✘ P, R, Q, S, T

2. ✘ P. Q, R, S, T

3. ✔ P. S, R, Q, T

4. ✘ P. Q, S, R, T

Question Number : 81 Question Id : 86579910172 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Choose the grammatically correct sentence.

Options :

1. ✘ Honesty is a important quality.

2. ✔ He speaks Spanish.

3. ✘ Water is important for a health.

4. ✘ He wants to be a astronaut.

Question Number : 82 Question Id : 86579910173 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the word with a silent consonant letter.

Options :

1. ✘ result

2. ✘ bad

3. ✘ look

4. ✔ answer

Question Number : 83 Question Id : 86579910174 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

She _____ the swing and landed on the grass.

Choose the correct option to complete the sentence.

Options :

1. ✘ jumped of

2. ✔ jumped off

3. ✘ jumped in

4. ✘ jumped up within

Question Number : 84 Question Id : 86579910175 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Juice _____ from orange can help boost immunity.

Complete the sentence with correct option.

Options :

1. ✓ extracted
2. ✗ exhausted
3. ✗ excavated
4. ✗ escalated

Question Number : 85 Question Id : 86579910176 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the **INCORRECT** statement about the Continuous and Comprehensive Evaluation (CCE) Method.

Options :

1. ✗ It is a school-based assessment system.
2. ✗ It is designed to evaluate a student's holistic development.
3. ✗ It is an ongoing assessment process.
4. ✓ It is conducted once in every month.

Question Number : 86 Question Id : 86579910177 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Lexical syllabus is associated with teaching of

Options :

1. ✓ vocabulary.
2. ✗ grammar.
3. ✗ content.
4. ✗ structures and forms.

Question Number : 87 Question Id : 86579910178 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The prerequisite for language learning is

Options :

1. ✗ financial status of the parents.
2. ✗ higher qualifications for the teachers.
3. ✓ input rich communicational environment.
4. ✗ availability of digital gadgets and technology.

Question Number : 88 Question Id : 86579910179 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The criterion for awarding marks for formative assessment tool 'observation' is

Options :

1. ✓ the oral performance of children related to classroom activities.
2. ✗ the written performance of children related to discourses.
3. ✗ the grammar performance of children related to assignments.
4. ✗ the memorization of vocabulary and performance in dictation.

Question Number : 89 Question Id : 86579910180 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the authentic material from the following.

Options :

1. ✗ Charts
2. ✗ Flash cards
3. ✗ Pictures in the text books
4. ✓ Pamphlets

Question Number : 90 Question Id : 86579910181 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

In the primary level English textbooks, the pictures under 'Bridging Gap Activity' are given to familiarise the learners with the following primary discourses.

Options :

1. ✗ invitation, biography, and essay writing.
2. ✓ description, conversation, and story writing.
3. ✗ speech, rhyme, and message.
4. ✗ profile, poster, and diary.

Mathematics Section Id : 865799317 Section Number : 4 Section type : Online Mandatory or Optional :

Mandatory Number of Questions : 30 Number of Questions to be attempted : 30 Section Marks : 30 Maximum Instruction Time : 0 Sub-Section Number : 1 Sub-Section Id : 865799508 Question Shuffling Allowed : Yes

Question Number : 91 Question Id : 86579910182 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

A two digit number is 4 times the sum of its digits. The number formed by reversing the digits is 18 greater than the original number. Then, the original number is

एक दोन अंकी संख्या त्याचा अंकाच्या बेरजेच्या 4 पट आहे. अंकांना अदलाबदल केलेतर तयार होणारी संख्या मुळ संख्येपेक्षा 18 जास्त आहे. तर मुळ संख्या कोणती.

Options :

1. ✗ 26
2. ✗ 28
3. ✓ 24

4. ✖ 32

Question Number : 92 Question Id : 86579910183 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

If the total weight of 20 pencils is 100grams, then how many pencils weigh 3kg?

जर 20 पेन्सिलचे एकूण वजन 100 ग्राम आहे, तर किती पेन्सिल चे वजन 3 कि.ग्रा. असेल

Options :

1. ✖ 300

2. ✔ 600

3. ✖ 450

4. ✖ 750

Question Number : 93 Question Id : 86579910184 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

One of the angles of a triangle is 70° . If the difference of other two angles is 30° . The sum of other two angles is

एका त्रिकोणाचा एक कोन 70° आहे इतर दोन कोनामधील फरक 30° आहे. इतर दोन कोनांची बेरीज

Options :

1. ✖ 120°

2. ✖ 100°

3. ✖ 130°

4. ✔ 110°

Question Number : 94 Question Id : 86579910185 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The mean of the 6 numbers is 36. If one of these numbers is excluded, then the mean is reduced by 5. The excluded number is

6 संख्यांचा मध्य 36 आहे. जर त्यातून एक संख्या वगळली तर त्याचा मध्य 5 ने कमी होतो ती वगळलेली संख्या आहे.

Options :

1. ✔ 61

2. ✖ 36

3. ✖ 41

4. ✖ 30

Question Number : 95 Question Id : 86579910186 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes
Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

$1 \div [1 + 1 \div (1 + 1 \div 2)] =$

Options :

1. ✘ $\frac{3}{2}$

2. ✘ $\frac{5}{3}$

3. ✔ $\frac{3}{5}$

4. ✘ $\frac{2}{3}$

Question Number : 96 Question Id : 86579910187 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The number 48562 rounded off to the nearest thousand is

48562 याची जवळच्या हजार पर्यंत येणारी संख्या

Options :

1. ✘ 48500

2. ✘ 48000

3. ✘ 49500

4. ✔ 49000

Question Number : 97 Question Id : 86579910188 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The sum of the edges of a cube is 60 cm. The volume of the cube (in cubic cm) is

एका घनाच्या कडांची बेरीज 60 से.मी. आहे. त्या घनाचे घनफल (क्यूबिक सें.मी. मध्ये) आहे.

Options :

1. ✘ 64

2. ✔ 125

3. ✘ 27

4. ✘ 216

Question Number : 98 Question Id : 86579910189 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

If 141014 is divided by 14, the remainder is

जर 141014 ला 14 ने भाग घातला तर्क बाकी ----- उरते.

Options :

1. ✘ 0

2. ✘ 4

3. ✘ 2

4. ✓ 6

Question Number : 99 Question Id : 86579910190 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The perimeter (in cm) of a regular pentagon of side 9cm is

9 से.मी. बाजू असलेल्या नियमित पंचकोनाची परिमीती ----- आहे

Options :

1. ✓ 45

2. ✗ 54

3. ✗ 36

4. ✗ 63

Question Number : 100 Question Id : 86579910191 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

In a mixture of 90 litres, the ratio of milk and water is 3:2. How many litres of water must be added to make the ratio 9:10?

90 लीटर मिश्रणात दूध आणि पाणी चे गुणोत्तर 3:2 आहे. जर ते गुणोत्तर 9:10 करायचे असेल तर किती लीटर पाणी मिसळावे लागेल ?

Options :

1. ✗ 16

2. ✗ 12

3. ✓ 24

4. ✗ 18

Question Number : 101 Question Id : 86579910192 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The simple interest earned on ₹ 10,000 in 6 months at an annual interest rate of 18% is

₹. 10,000 वर 6 महिन्यासाठी 18% दराने मिळणारा साधारण व्याज ----- आहे.

Options :

1. ✗ ₹1200

2. ✓ ₹900

3. ✗ ₹1080

4. ✗ ₹600

Question Number : 102 Question Id : 86579910193 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

If six times of a number reduced by 7 is equal to 47 then that number is

जर एका संख्येच्या सहा पटीतून 7 वजा केले तर त्याचे उत्तर 47 येते तर ती संख्या आहे.

Options :

1. ✘ 8
2. ✘ 6
3. ✘ 7
4. ✔ 9

Question Number : 103 Question Id : 86579910194 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The product of two numbers is 63 and their LCM is 21. Then, their HCF is

दोन संख्यांचा गुणाकार 63 आहे त्यांचा ल.सा.वी. 21 आहे तर त्यांचा म.सा.वी. आहे.

Options :

1. ✔ 3
2. ✘ 12
3. ✘ 6
4. ✘ 9

Question Number : 104 Question Id : 86579910195 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The ratio of the cost price and the selling price is 5: 4. The loss percentage is

Options :

1. ✘ 25%
2. ✘ 10%
3. ✔ 20%
4. ✘ 33%

Question Number : 105 Question Id : 86579910196 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

$$5 \times (125)^{\frac{1}{3}} =$$

Options :

1. ✘ 125
2. ✔ 25
3. ✘ $\frac{1}{3}$

4. ✘ 5

Question Number : 106 Question Id : 86579910197 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Which of the following is NOT a prime number?

खालीलपैकी कोणती संख्या मुळसंख्या नाही

Options :

1. ✘ 467

2. ✘ 431

3. ✔ 493

4. ✘ 479

Question Number : 107 Question Id : 86579910198 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The length of a rectangle is two times that of side of a square with perimeter 60 cm. If breadth of the rectangle is 25cm, then the area of the rectangle (in sq.cm.) exceeds area of the square by

एका आयाताची लांबी ही 60 से.मी. परिमिती असेलल्या चौरसाच्या बाजूच्या दुप्पट आहे. जर आयाताची रुंदी 25 से.मी. आहे तर आयाताचे क्षेत्रफळ (वर्ग से.मी.) मध्ये चौरसा पेक्षा इतके जास्त असेल.

Options :

1. ✘ 225

2. ✘ 425

3. ✘ 390

4. ✔ 525

Question Number : 108 Question Id : 86579910199 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

If perimeter of a parallelogram is 72cm and its sides are in the ratio 5 : 4, then the length of its largest side (in cm) is

जर समांतरभुज चौकोनाची परिमिती 72 से.मी. असेल त्याच्या बाजू 5:4 या गुणोत्तरात असतील तर

Options :

1. ✔ 20

2. ✘ 32

3. ✘ 40

4. ✘ 16

Question Number : 109 Question Id : 86579910200 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

P and Q together can do a piece of work in 30 days. If Q can do the work alone in 40 days, then the number of days required by P to do the work alone is

P आणि Q दोघे मिळून एका कामाचा कही भाग 30 दिवसात पूर्ण करतात, जर Q ते काम एकटा 40 दिवसात पूर्ण करतो तर P ला एकटे पूर्ण करण्यात किती दिवस लागतील.

Options :

1. ✘ 90
2. ✘ 60
3. ✔ 120
4. ✘ 50

Question Number : 110 Question Id : 86579910201 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The difference between the sum of even numbers and odd numbers between 13 and 21 is

13 आणि 21 मधील समसंख्या आणि विषमसंख्या यांच्या बेरजे मधील फरक आहे.

Options :

1. ✘ 14
2. ✔ 17
3. ✘ 16
4. ✘ 20

Question Number : 111 Question Id : 86579910202 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The number of four digit even numbers that can be formed by using each of the digits 5, 0, 9 and 4 only once is

5,0,9 आणि 4 या संख्यांना एकदाच उपयोग करून निर्माण होणा-या चार अंकी समसंख्यांची संख्या आहे.

Options :

1. ✘ 8
2. ✘ 16
3. ✘ 12
4. ✔ 10

Question Number : 112 Question Id : 86579910203 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

For any integer a , which of the following statement is **INCORRECT**?

कोणत्याही पूर्णांक a संख्येसाठी खालीलपैकी कोणते विधान चूक आहे?

Options :

1. ✘ $a + 1 \neq a$
2. ✘ $a \times 0 \neq a$
3. ✔ $a \div 1 \neq a$
4. ✘ $a - 1 \neq a$

Question Number : 113 Question Id : 86579910204 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

$101.01 \div 0.01 =$

Options :

1. ✘ 1.0101
2. ✔ 10101
3. ✘ 0.10101
4. ✘ 101.01

Question Number : 114 Question Id : 86579910205 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Total number of plane surfaces of a solid cylinder is

एका घन वृत्तचितीच्या समतल पृष्ठभागाची संख्या

Options :

1. ✘ 0
2. ✘ 3
3. ✘ 1
4. ✔ 2

Question Number : 115 Question Id : 86579910206 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

This is the best way to describe the nature of mathematics

गणिताचा स्वभाव वर्णन करण्याचा हा एक उत्तम मार्ग आहे

Options :

1. ✘ संबंध नसलेले सूत्र गोळा करणे
2. ✔ तर्कशास्त्रावर आधारित ज्ञानाचा संचय

A purely experimental science
3. ✘ एक पूर्ण पणे प्रायोगिक विज्ञान

A system that is solely based on memorisation
4. ✘ पूर्णपणे स्मरणयंत्रावर आधारित प्रणाली

Question Number : 116 Question Id : 86579910207 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Instructional objectives as per Bloom's taxonomy in Mathematics generally focus on ब्लूमच्या गणितातील वर्गीकरणानुसार शिक्षण विषयक उद्दिष्टे साधारणपणे ----- वर केन्द्रित असतात

- A) Emotional Domain
भावनिक डोमेन
B) Cognitive domain
संज्ञानात्मक डोमेन
C) Affective domain
प्रभावी डोमेन
D) Psychomotor domain
सायकोमोटर डोमेन

Choose the correct option:

योग्य पर्याय निवडा

Options :

- A, B and D only
1. ✘ फक्त A, B आणि D
A, B and C only
2. ✘ फक्त A, B आणि C
B, C and D only
3. ✔ फक्त B, C आणि D
4. ✘ A, B, C & D

Question Number : 117 Question Id : 86579910208 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Read the following statements and choose the correct option

खाली दिलेले विधान वाचून योग्य पर्याय निवडा

Statement A: A good textbook promotes continuity, coherence, and progression of concepts.

विधान A : एक चांगले पाठ्य पुस्तक संकल्पनांची सातत्यता, सुसंगतता आणि प्रगतीला प्रोत्साहन देते.

Statement B: A good textbook should focus only on facts, but not on activities.

विधान B: एका चांगल्या पाठ्य पुस्तकात केवळ तथ्यांवर लक्ष केंद्रित केले पाहिजे, क्रियाकलापांवर नाही

Options :

- Both A and B are true, and B is the correct explanation of A
1. ✘ A आणि B दोन्ही सत्य आहेत आणि B हे A चे योग्य स्पष्टीकरण आहे

Both A and B are true, but B is *not* the correct explanation of A

2. ✘ A आणि B दोन्ही सत्य आहेत पण B हे A चे योग्य स्पष्टीकरण नाही

A is true, but B is false

3. ✔ A सत्य आहे, B असत्य आहे

A is false, but B is true

4. ✘ A असत्य आहे, B सत्य आहे

Question Number : 118 Question Id : 86579910209 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Field trips are an example of using
फिल्ड ट्रिप हे वापरण्याचे एक उदाहरण आहे

Options :

Community resources

1. ✔ समुदाय संसाधन

School-based resources

2. ✘ शाळा आधारित संसाधने

International resources

3. ✘ अंतरराष्ट्रीय स्रोत

Digital resources

4. ✘ अंकिय (डिजीटल) स्रोत

Question Number : 119 Question Id : 86579910210 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The mathematics teacher should conduct a diagnostic test to
गणिताच्या शिक्षकाने निदान चाचणी करावी जेणे करून

Options :

Penalise low achievers

1. ✘ कमी साध्य करणा-यांना दंड होणे

Reduce teaching time

2. ✘ शिकवण्याची वेळ कमी करा

Give ranking only

3. ✘ फक्त रँकिंग (उत्तीर्णांक) द्या

Identify learning gaps

4. ✔ शिक्षणातील अंतर ओळखा

Question Number : 120 Question Id : 86579910211 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The primary purpose of *formative assessment* is for
रचनात्मक मूल्यांकनाचा प्राथमिक उद्देश्य म्हणजे

Options :

- Continuous feedback
1. ✓ सतत अभिप्राय
- Preparing progress cards
2. ✘ प्रगतीपुस्तक तयार करणे
- Assigning final grades
3. ✘ अंतिम श्रेणी (होड) देणे
- Ranking students
4. ✘ विद्यार्थ्यांना रँक (उत्तीर्णांक) देणे

Environmental Studies

Section Id : 865799318 Section Number : 5 Section type : Online Mandatory or Optional : Mandatory

Number of Questions : 30 Number of Questions to be attempted : 30 Section Marks : 30 Maximum Instruction Time : 0 Sub-Section Number : 1 Sub-Section Id : 865799509 Question Shuffling Allowed : Yes

Question Number : 121 Question Id : 86579910212 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Among the following, which nutrients are more abundant in edible mushrooms?

खाण्यायोग्य बुरशी (mushrooms) मध्ये कोणते पोषके जास्त प्रमाणात असतात ?

Options :

- Proteins
1. ✓ प्रोटीन
- Fats
2. ✘ चरबी
- Carbohydrates
3. ✘ कार्बोदिके
- Minerals
4. ✘ खनिजे

Question Number : 122 Question Id : 86579910213 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The government agency that regulates food quality in India is

भारतात अन्नगुणवत्ता नियंत्रित करणारी सरकारी संस्था कोणती आहे

Options :

- Food Security and Safety Authority of India (FSSAI)
1. ✘ फूड सेक्युरिटी अँड सेफ्टी ऑथॉरिटी ऑफ इंडिया (FSSAI)
- Food Safety and Standards Authority of India (FSSAI)
2. ✓ फूड सेफ्टी अँड स्टण्डर्ड ऑथॉरिटी ऑफ इंडिया (FSSAI)
- Indian Food Safety and Standards Authority (IFSSA)
3. ✘ इंडियन फूड सेफ्टी अँड स्टण्डर्डस ऑथॉरिटी (IFSSA)
- National Food Safety and Security Authority of India (NFSSAI)
4. ✘ नेशनल फूड सेफ्टी अँड सेक्युरिटी ऑथॉरिटी ऑफ इंडिया (NFSSAI)

Question Number : 123 Question Id : 86579910214 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

According to a survey, the total agricultural water availability in Telangana is approximately 1300 TMC. The unit TMC means

एका सर्वेक्षणानुसार तेलंगाणा मध्ये एकूण कृषीजल उपलब्धता अंदाजे 1300 टिएमसी. टिएमसी या एककाचा अर्थ काय आहे

Options :

Ten Million Cubic feet

1. ✘ टेन मिलियन क्युबिक फीट

Ten Million Cubic meters

2. ✘ टेन मिलियन क्युबिक मिटरस

Thousand Million Cubic feet

3. ✔ थाउसण्ड मिलियन क्युबिक फीट

Thousand Million Cubic meters

4. ✘ थाउसण्ड मिलियन क्युबिक मिटरस

Question Number : 124 Question Id : 86579910215 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Which of the following is an example for a non-definite source of water pollution?

जलप्रदुषणाचे अनिश्चित स्रोतांची उदाहरणे कोणती ?

Options :

Discharge from a sewage treatment plant

1. ✘ सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पातून होणारा विसर्जन

Leakage from an oil pipeline

2. ✘ तेल पाइपलाईन मधून गळती

Agricultural runoff from fields after rainfall

3. ✔ पावसानंतर शेतातून वाहून जाणारे पाणी

Wastewater released from a factory outlet

4. ✘ कारखान्याच्या आउटलेट हुन सोडले जाणारे पाणी

Question Number : 125 Question Id : 86579910216 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Which of the following correctly describes respiration in living beings?

खालीलपैकी कोणते सजीव पार्श्वभूमीतील श्वशनाचे योग्य कार्य करते ?

Options :

It is a mechanical process that produces oxygen.

1. ✘ ही एक यांत्रिक प्रक्रिया आहे जी प्राणवायु (ऑक्सीजन) तयार करते

It is a combustion process that releases heat.

2. ✓ ही एक ज्वलन प्रक्रिया आहे जी उष्णता सोडते

It is a physical process that absorbs sunlight.

3. ✗ ही एक भौतिक प्रक्रिया आहे ज्यात सूर्यप्रकाश शोषला जातो

It is a cooling process that reduces body temperature.

4. ✗ ही एक शीतलीकरण प्रक्रिया ज्यात शरीराचे तापमान कमी होते

Question Number : 126 Question Id : 86579910217 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Identify the correct pair of age group and corresponding normal pulse rate range.

वयोगट आणि त्यानुसार सामान्य नाडीगती यांची योग्य जोडी ओळखा

Options :

Adults – 40 to 60 beats per minute

1. ✗ प्रौढ – प्रतिमिनिट 40 ते 60 ठोके

Well-trained adult athletes – 100 to 150 beats per minute

2. ✗ चांगले प्रशिक्षित प्रौढ खेळाडू 100 ते 150 प्रतिमिनिट ठोके

Newborns – 60 to 100 beats per minute

3. ✗ नवजात – प्रतिमिनिट 60 ते 100 ठोके

Infants (6to12 months) – 80 to 120 beats per minute

4. ✓ बालक (6 ते 12 महिने) – प्रतिमिनिट 80 ते 120 ठोके

Question Number : 127 Question Id : 86579910218 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The genetic disorder that results in improper blood clotting after an injury is

जखमेनंतर योग्य रक्तस्राव थांबवण्याची प्रक्रिया (क्लॉटिंग) होत नाही अशी अनुवांशिक विकृती म्हणजे

Options :

Leukemia

1. ✗ ल्युक्येमिया

Thalassemia

2. ✗ थैलेसेमिया

Sickle Cell Anemia

3. ✗ सिकल सेल अनिमिया

Haemophilia

4. ✓ हिमोफिलिया

Question Number : 128 Question Id : 86579910219 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The leaves of the Touch-me-not plant (Mimosa pudica) fold up when touched

लाजळु वनस्पतीला स्पर्श केला असता (Mimosa pudica) त्याची पाने मिटतात कारण

Options :

due to loss of turgor pressure in pulvini cells (thigmonastic movement)

1. ✓ पुल्वीनी पेशीमधील ताठरपणा कमी झाल्या मुळे (थिगमेनेस्टिक हलचाल)

due to photosynthesis slowing down temporarily

2. ✗ तात्पुरते प्रकाशसंश्लेषण मंद झाल्यामुळे

due to wilting caused by water deficiency

3. ✗ पाण्याच्या कमतरते मुळे कोमजल्या मुळे

due to increase in water absorption in roots

4. ✗ मुळांमध्ये पाण्याचे शोषण वाढल्यामुळे

Question Number : 129 Question Id : 86579910220 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

In the human eye, rods are highly sensitive to dim light, because

मानवी डोळ्यात रॉड्स मंद प्रकाशासाठी अतिशय संवेदनशील असतात, कारण

Options :

They contain photopsin; hence, they detect colour in bright light.

1. ✗ त्यांच्यात फोटॉस्पिन असते त्यामुळे ते तेजस्वी प्रकाशतात

They contain rhodopsin; hence, they enable vision in low-light conditions.

2. ✓ त्यांच्यात रॉडास्पिन असते ते कमी प्रकाशत पाहण्यास मदत करतात

They are concentrated in the fovea; hence, they provide sharp colour vision.

3. ✗ ते फोव्हीया मध्ये केन्द्रित असतात त्यामुळे तिक्ष्ण रंगदृष्टि मिळते

They lack pigments; hence, they detect only peripheral movement.

4. ✗ त्यांच्यात रंगद्रव्ये नसतात त्यामुळे ते केवळ कडेकडील ओळखतात

Question Number : 130 Question Id : 86579910221 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Hydrogen is considered a potential future energy source mainly because:

हाईड्रोजनला भविष्यातील संभाव्य उर्जा स्रोत मानले जाते कारण

Options :

It is non-renewable and polluting

1. ✗ नॉनरिनवेबल आणि प्रदुषित आहे

It can be stored in large quantities for long periods

2. ✗ ते मोठ्या प्रमाणात आणि दीर्घकाळ साठवता येते

It is cheaper than coal

3. ✘ ते कोळशापेक्षा स्वस्त आहे

It produces only water as a byproduct when used as fuel

4. ✔ इंधन म्हणून वापरल्यास उपउत्पादन फक्त पाणी तयार होणे

Question Number : 131 Question Id : 86579910222 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The disease caused due to deficiency of melanin in the skin

त्वचेत मेलानीनची कमतरता असल्यामुळे हा रोग होतो

Options :

Melanoma

1. ✘ मेलोनोमा

Pellagra

2. ✘ पेलेग्रा

Leucoderma

3. ✔ ल्युकोडर्मा

Jaundice

4. ✘ काव्ळ (जाँण्डीस)

Question Number : 132 Question Id : 86579910223 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Read the following statements regarding SRI (System of Rice Intensification) vari and choose the correct answer:

SRI (System of Rice Intensification) संदर्भातील पुढील विधान वाचा आणि योग्य उत्तर निवडा
Statement A : SRI involves transplanting very young seedlings, usually 8–12 days old.

विधान A - SRI पद्धतीमध्ये अतिशय लाहून रोप, साधारण 8 ते 12 दिवसाची पुन्हे लावली जातात

Statement B : SRI uses wider spacing between plants to allow better root growth.

विधान B - SRI मध्ये मुळांची वाढ चांगली होण्यासाठी रोपामध्ये अधिक अंतर ठेवले जाते

Statement C : SRI reduces water usage compared to traditional rice cultivation.

विधान C - पारंपरिक तांदुळ लागवडीच्या तुलनेत SRI फक्त पाण्याचा वाजू कमी करतो

Statement D : SRI requires planting very old seedlings and keeping the field continuously flooded.

विधान D- : SRI मध्ये खूप जुनी रोप लावावी लागतात शेतात सतत पाणी भरून ठेवावे लागते

Options :

Only statement A, statement B, and statement C are true

1. ✔ फक्त विधान A , विधान B आणि विधान C हे खरे आहे

Only statement B and statement D are true

2. ✘ फक्त विधान B आणि विधान D हे खरे आहे

Only statement A and statement D are true

3. ✘ फक्त विधान A आणि विधान D खरे आहे

Statement A, statement B, statement C & statement D all are true

4. ✘ विधान A, विधान B, विधान C, आणि विधान D हे खरे आहे

Question Number : 133 Question Id : 86579910224 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The Earth takes 24 hours to complete one rotation. Then, to cover 352 longitudes, it takes

पृथ्वीला एक परिभ्रमण पूर्ण करण्यासाठी 24 तास लागतात तर 352 रेखांश ओलांडण्यासाठी लागणारा वेळ

Options :

9 hours 32 minutes

1. ✘ 9 तास 32 मिनिटे

23 hours 28 minutes

2. ✔ 23 तास 28 मिनिटे

12 hours 28 minutes

3. ✘ 12 तास 28 मिनिटे

15 hours 32 minutes

4. ✘ 15 तास 32 मिनिटे

Question Number : 134 Question Id : 86579910225 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The tides are highest when

भरती सर्वात जास्त असते जेव्हा

Options :

the Sun, the Moon and the Earth are in the same line

1. ✔ सूर्य, चंद्र आणि पृथ्वी एका रेषेत एकरेखीय असतात तेव्हा

the Sun, the Moon and the Earth form a right angle

2. ✘ सूर्य, चंद्र आणि पृथ्वी काटकोनात असतात तेव्हा

the Moon is at its farthest distance from the earth

3. ✘ चंद्र पृथ्वी पासून सर्वात लांब अंतरावर असतो तेव्हा

the Sun is at its closest distance to the earth

4. ✘ सूर्य पृथ्वी पासून सर्वात जवळच्या अंतरावर असतो तेव्हा

Question Number : 135 Question Id : 86579910226 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The Pyrenees mountains are located in this continent

पायरेनिन पर्वत या खंडात आहे.

Options :

Africa

1. ✘ आफ्रिका

South America

2. ✘ दक्षिण अमेरिका

North America

3. ✘ उत्तर अमेरिका

Europe

4. ✔ यूरोप

Question Number : 136 Question Id : 86579910227 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Kalhana's Rajatharangini, a long Sanskrit poem, contains

कल्हाणाची रजतरंगिणी, एक लांब संस्कृत कविता यात आहे

Options :

the history of kings who ruled over Kashmir

1. ✔ काश्मीरवर राज्य करणा-या राजांचा इतिहास

the stories of the Buddha's previous births

2. ✘ बुद्धांच्या मागील जन्मांच्या कथा

the battles of Mahabharatha

3. ✘ महाभारतातील लढाया

the agricultural practices in South India

4. ✘ दक्षिण भारतातील शेती पद्धती

Question Number : 137 Question Id : 86579910228 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Article 39A of the Indian Constitution, which deals with free legal aid and justice for all,

was added to the Indian Constitution by the

भारतीय संविधानाचे कलम 39 ए जे मोफत कायदेशीर मदतांशी संबंधित आहे आणि भारतीय संविधानात

या द्वारे जोडले जाते

Options :

44th Amendment

1. ✘ 44वीं दुरुस्ती

61st Amendment

2. ✘ 61वीं दुरुस्ती

86th Amendment

3. ✘ 86वीं दुरुस्ती

42nd Amendment

4. ✔ 42वीं दुरुस्ती

Question Number : 138 Question Id : 86579910229 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

One of the following is **NOT** the fundamental Principle of Democracy

खालीलपैकी एक लोकशाहीचे मुलभूत तत्व **नाही**

Options :

every person has the right to be treated equally

1. ✘ प्रत्येक व्यक्तिला समान वागणुक मिळण्याचा अधिकार आहे

citizens have the right to make their own choices and express their opinions

2. ✘ नागरिकांना स्वतःच्या आवडीनिवडी निवडण्याचा आणि त्यांची मते व्यक्त करण्याचा अधिकार आहे

every person has a right to choose and elect their representatives

3. ✘ प्रत्येक व्यक्तिला आपले प्रतिनिधि निवडण्याचा आणि निवडून देण्याचा अधिकार आहे

The government makes all decisions without consulting the people

4. ✔ सरकार लोकांना न विचारता सर्व निर्णय घेते

Question Number : 139 Question Id : 86579910230 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Among the following, these states of India have equal number of Lok Sabha seats

खालीलपैकी या भारतीय राज्यामध्ये लोकसभेच्या जागांची संख्या समान आहे

Options :

Telangana and Chattisgarh

1. ✘ तेलंगाणा आणि छत्तीसगढ

Assam and Jharkhand

2. ✓ आसाम आणि झारखंड

Andhra Pradesh and Karnataka

3. ✘ आन्ध्रप्रदेश आणि कर्नाटका

Madhya Pradesh and Tamil Nadu

4. ✘ मध्यप्रदेश आणि तामिलनाडु

Question Number : 140 Question Id : 86579910231 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

“The state shall within the limits of its economic capacity and development, make

effective provisions for securing right to work”, This provision is made under

राज्याचे आपले आर्थिक क्षमता आणि विकासाच्या मर्यादित काम करण्याचा अधिकार सुरक्षित करण्यासाठी

तरतुद खालीलपैकी कशा अंतर्गत केली जाते

Options :

Fundamental Rights

1. ✘ मुलभुत अधिकार

Fundamental Duties

2. ✘ मुलभुत कर्तव्ये

Directive Principles of State Policy

3. ✓ राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे

Child Rights

4. ✘ बाल हक्क

Question Number : 141 Question Id : 86579910232 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Nataraja Ramakrishna, a renowned dancer, revived this dance form, performed it with

his disciples, and popularized it across the world.

प्रसिद्ध नर्तक नटराजा रामकृष्ण यांनी या नृत्य प्रकाराचे पुनरुज्जीवन केले, शिष्यांसह सादर करून जगभारात

लोकप्रिय केले

Options :

Dappu Natyam

1. ✘ डप्पु नाट्यम

Perini Nrityam

2. ✓ पेरिनी नृत्यम

Bharata Natyam

3. ✘ भरत नाट्यम

Yakshaganam

4. ✘ यक्षगानम

Question Number : 142 Question Id : 86579910233 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The United Nations Convention on the Rights of the Child (UNCRC), adopted in 1989,

defines the rights of children to ensure their protection, development, and participation.

Here, 'children' refers to

1889 मध्ये स्विकारण्यात आलेला राष्ट्राच्या बाल हक्काकरिता अधिवेशन (UNCRC) मुलांचे संरक्षण, विकास

करण्यासाठी त्यांचे हक्क परिभाषित करते येथे ही मुले संदर्भित करतात

Options :

Persons under 14 years

1. ✘ 14 वर्षे वया खालील व्यक्ति

Persons under 21 years

2. ✘ 21 वर्षे वया खालील व्यक्ति

Persons under 16 years

3. ✘ 16 वर्षे वया खालील व्यक्ति

persons under 18 years

4. ✓ 18 वर्षे वया खालील व्यक्ति

Question Number : 143 Question Id : 86579910234 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Between the eighth and thirteenth centuries, this style of architecture was used in the

construction of temples, mosques, tombs and buildings attached to large-stepped wells

आठव्या ते तेराव्या शतका दरम्यान या स्थापत्यशैलीचा वापर मंदिरे, मशीदी, थडगे आणि योग्य पाय-या

असलेल्या इमारतीच्या बांधकामासाठी केला गेला

Options :

Mamalla Style

1. ✘ मामल्ला शैली

Trabeate Style

2. ✓ ट्रिविएट शैली

Dravidian Style

3. ✗ द्रविडियन शैली

Nagara Style

4. ✗ नागर शैली

Question Number : 144 Question Id : 86579910235 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Among the following, the rule of which dynasty ended with the Revolt of 1857

खालीलपैकी कोणत्या राजवंशाचे राज्य उठावाने 1857 संपुष्टात आले

Options :

Maratha Kingdom

1. ✗ मराठा साम्राज्य

Mughal Dynasty

2. ✓ मुघल राजवंश

Qutub Shahi Dynasty

3. ✗ कुतुबशाही राजवंश

Asaf Jahi Dynasty

4. ✗ आसफजाही राजवंश

Question Number : 145 Question Id : 86579910236 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Rama, a primary school science teacher, is planning a snap game activity on traffic lights. She prepares the required cards for the activity. How many students does she need to begin the activity?

रमा एका प्राथमिक शाळेतील विज्ञान शिक्षिका, ट्राफिक लाइट्स वर स्नॅप गेम क्रियाकलापाचे नियोजन करत आहे तरी क्रियाकलापासाठी आवश्यक कार्डे तयार करते. क्रियाकलाप सुरु करण्यासाठी किती विद्यार्थी लागतील

Options :

Three students

1. ✗ तीन विद्यार्थी

Four students

2. ✗ चार विद्यार्थी

Six students

3. ✓ सहा विद्यार्थी

Eight students

4. ✘ आठ विद्यार्थी

Question Number : 146 Question Id : 86579910237 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

A science teacher tries to motivate her Class IV EVS students by asking questions such as:

एका विज्ञान शिक्षिका तिच्या इयत्ता चौथीच्या EVS विद्यार्थ्यांला असे प्रश्न विचारून प्रेरित करण्याचा प्रयत्न करते

A) Of what materials are the doors and windows of your school made?

तुमच्या शाळेचे दरवाजे आणि खिडक्या कोणत्या सामग्रीपासून बनवले आहे

B) From where do we get wood for the windows and doors?

दरवाजे आणि खिडक्यासाठी लाकूड कोठून मिळते

C) From where do we get firewood?

आपल्याला सरपण कोठून मिळते

D) What will happen if all the trees are cut?

जर सर्व झाडे कापली गेली तर काय होईल

These questions are examples of:

हे प्रश्न उदाहरणे आहे -

Options :

Probing questions

1. ✓ तपासणी प्रश्ने

Restricted questions

2. ✘ प्रतिबंधित प्रश्ने

Rhetorical questions

3. ✘ वक्तृत्वपूर्ण प्रश्ने

Affective questions

4. ✘ भावनिक प्रश्ने

Question Number : 147 Question Id : 86579910238 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Match the following keeping in mind the Telangana state EVS text books

तेलंगाणा राज्य पाठ्यपुस्तकांच्या लक्षात घेऊन जोड्या जुळवा

Activity Title	Intended for
कृत्याचे शीर्षक	करण्याचा हेतु
A) Do this	i) Developing Understanding and thinking skills
हे करा	समज आणि विचार कौशल्ये विकसित करणे
B) Do you know?	ii) Learning by doing
तुम्हाला माहित आहे का	करून शिकणे
C) Think and Say	iii) Exchange of knowledge
विचार करा आणि सांगा	ज्ञानाचे आदान-प्रदान
D) Discuss in groups	iv) For additional information
समुहात चर्चा	अधिक माहिती साठी

Options :

1. ✓ A-ii, B-iv, C-i, D-iii
2. ✗ A-i, B-ii, C-iii, D-iv
3. ✗ A-iv, B-ii, C-i, D-iii
4. ✗ A-ii, B-iii, C-iv, D-i

Question Number : 148 Question Id : 86579910239 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

After reading the lesson; "Plants and Animals around us", a class 4 student is showing love and sympathy on pet animals and growing school garden at school. It is reflecting the achievement of this academic standard.

'आपल्या सभोवतालची झाडे आणि प्राणी' हा धडा वाचल्यानंतर इयत्ता 4थी चा विद्यार्थी पाळीव प्राण्यावर काळजी आणि सहानुभूती दाखवत आहे आणि शाळेत शाळेची बाग वाढवणे आहे. हे त्याचा शैक्षणिक मानकांचा प्रतिबिंब आहे

Options :

Conceptual Understanding

1. ✗ संकल्पनात्मक समज

Appreciation and Sensitivity

2. ✓ कौतुक आणि संवेदनशीलता

Information Skills

3. ✗ माहिती कौशल्ये

Experiments and Field observation

4. ✗ प्रयोग आणि क्षेत्र निरीक्षण

Question Number : 149 Question Id : 86579910240 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

The teacher can use concept maps in Environmental studies teaching for the following purposes.

शिक्षिका पर्यावरणाच्या अभ्यासाच्या अध्यापनात संकल्पना नकाशे (कॉन्सेप्ट मैप्स) वापरू शकतात

- A) Organise teaching
अध्यापन आयोजन करणे
- B) Address diversified learners
विविध शिक्षण पद्धती हाताळणे
- C) Evaluation
मूल्यांकन (मूल्यमापन)
Choose the correct one
योग्य उत्तर निवडा

Options :

1. ✓ A, B & C

A and B only

2. ✗ फक्त A आणि B

A and C only

3. ✗ फक्त A आणि C

B and C only

4. ✗ फक्त B आणि C

Question Number : 150 Question Id : 86579910241 Question Type : MCQ Option Shuffling : Yes Display Question Number : Yes

Correct Marks : 1 Wrong Marks : 0

Match the following List-A with List-B regarding community resources and its application

खालील यादी ए आणि बी मधील समुदाय संसाधने आणि त्यांचा संबंधित योग्य जोड्या जुळवा

List-A

यादी -

(Community Resources)

समुदाय संसाधने

- A) Conducting Rallies
सभा घेणे
- B) Inviting Scientists to school
शाळेत शास्त्रज्ञांना आमंत्रित करणे
- C) Visit to nearby forest
जवळच्या जंगलात भेट देणे

List-B

यादी -

(Application)

अनुप्रयोग

- i) Taking school to community
शाळा समुदाया कडे घेवून जाणे
- ii) Brining community to school
समुदाय शाळेत आणणे
- iii) Utilisation of Natural resources
नैसर्गिक संसाधनाचा वापर

Choose the correct one

योग्य उत्तर निवडा

Options :

1. ✗ A-ii, B-iii, C-i

2. ✗ A-ii, B- i, C-iii

3. ✗ A-iii, B-ii, C-i

4. ✓ A-i, B-ii, C-iii